

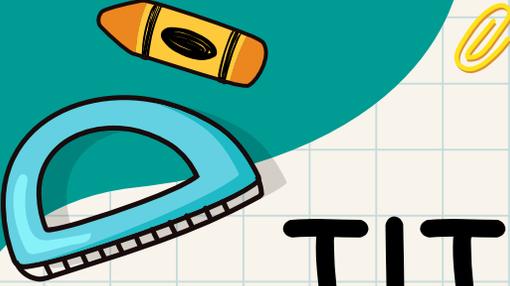
การอ่านตีความ

เสนอ

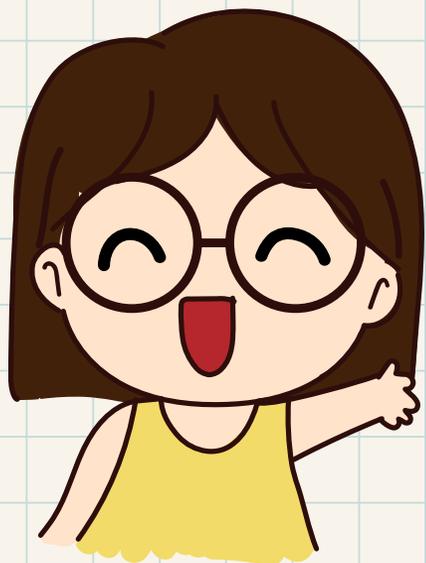
อาจารย์ ดร.สิริอร จุลทรัพย์

Hello.
My student.

TITLE 01

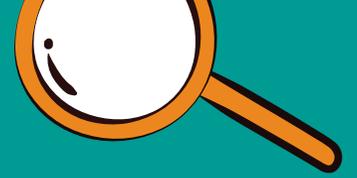
ความหมาย การอ่านตีความ

คือ การอ่านเพื่อให้เข้าใจความหมาย ความรู้สึก และ
ความสะท้อนใจจากบทประพันธ์ ซึ่งอาจเข้าใจได้มาก
น้อยหรือลึกซึ้งเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถและ
ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน กระบวนการอ่านตีความ
นั้นผู้อ่านจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถในการ
แปลความ การจับใจความสำคัญ และการสรุปความ

ความสำคัญของการอ่านตีความ

๑. ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่องที่ได้หลายแง่มุม
๒. ช่วยให้เห็นคุณค่าของวรรณกรรมอันมีผลเกี่ยวโยงถึงคุณค่าของชีวิตและสิ่งแวดล้อม
๓. การอ่านตีความช่วยให้เกิดการฝึกคิด ฝึกไตร่ตรองเหตุผล เป็นผลให้ผู้อ่านมีความละเอียด ถี่ถ้วนและมีวิจารณญาณในการอ่านมากยิ่งขึ้น
๔. การอ่านตีความเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงงานประพันธ์นั้น ๆ
๕. การอ่านตีความช่วยให้ผู้อ่านมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ลึกซึ้ง มีใจกว้าง ยอมรับความแตกต่าง ของมนุษย์ด้วยกันได้

แนวคิดสำคัญ จากการอ่านตีความ

- ผู้เขียนอาจเสนออย่างจงใจหรือไม่จงใจก็ได้ การค้นหาสารเป็นขั้นตอนสำคัญในการเข้าถึงเรื่องที่อ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องมีความรู้ ความสามารถในการอ่านและเข้าใจ โครงสร้างของงานประพันธ์แต่ละประเภทให้ชัดเจน การค้นหาสารสำคัญมิใช่การแปลความหมายของถ้อยคำอย่างตรงไปตรงมาเท่านั้น แต่ต้องจับเนื้อความให้ได้ครบถ้วน แยกแยะส่วนที่เป็นความรู้ ความคิด และความรู้สึก ส่วนใดสำคัญ ส่วนใดสำคัญรองลงมา รวมทั้งเสียงของคำ มีท่วงทำนอง ลำนำ และจังหวะเป็นอย่างไร

การแปลความ

นอกจากการตีความแล้ว ทักษะที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ “การแปลความ” โดยการแปลความหมายถึง การแปลงหรือเรียบเรียง “ความ” ที่ได้อ่าน จาก “คำเดิม จำนวนเดิมหรือภาษาเดิม” ให้กลายเป็น “คำใหม่ จำนวนใหม่หรือภาษาใหม่” ซึ่งเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยที่ยังคงรักษาความหมายของเนื้อหาไว้ได้อย่างครบถ้วน

การแปลความมีหลายลักษณะ อาจเป็นการแปลจากภาษาหนึ่งไปเป็นภาษาหนึ่ง หรืออาจเป็นการแปลภาษาเดียวกัน แต่เปลี่ยนระดับของภาษาจากระดับทางการให้เป็นระดับภาษาพูดที่เข้าใจได้ง่ายกว่า หรือกลับกัน แปลภาษาพูดให้เป็นภาษาทางการเพื่อใช้ในงานต่างๆ หรืออาจเป็นการแปลจำนวน สุภาษิต คำพังเพย ให้เป็นข้อความธรรมดา หรืออาจเป็นการแปลบทกวีร้อยกรอง ให้เป็นภาษาทั่วไปก็ได้

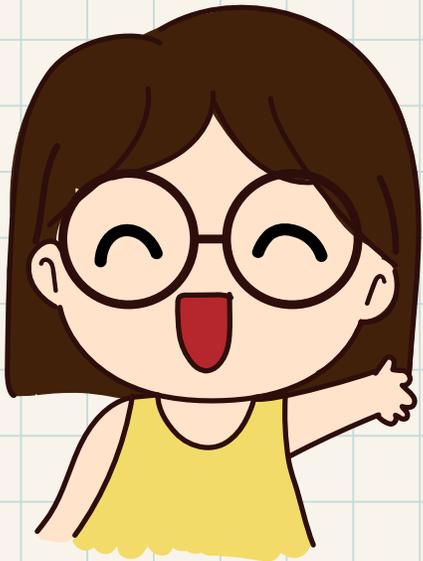

หลักสำคัญของการแปลความ

๑. จับใจความสำคัญหรือสาระของเรื่องให้ได้
๒. เรียบเรียงเป็นข้อความใหม่ที่มีความหมายชัดเจน และคงความหมายเดิมไว้ได้

การขยายความ

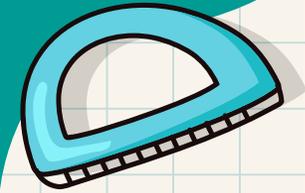
การขยายความ คือ การอธิบายความเข้าใจของเราที่มีต่อสารที่เราอ่านให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยอาจผ่านการแปลความและการตีความของเรา แล้วให้ความคิดเห็นหรือเหตุผลเพิ่มเติมเพื่อขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

วิธีการขยายความ

๑. กล่าวถึงสาเหตุและผลที่สัมพันธ์กัน
๒. ยกตัวอย่างหรือข้อเท็จจริงมาประกอบ
๓. อธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นเพิ่มเติม
๔. คาดคะเน (การอนุมาน) สิ่งที่น่าจะเป็น หรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป โดยอาศัยข้อมูลจากเรื่องเดิมเป็นพื้นฐานในการคาดคะเน

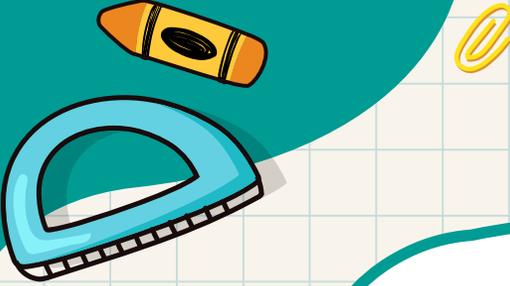
ตัวอย่างการแปลความ ตีความ และขยายความจากคำประพันธ์โคลงสี่สุภาพ

“เมียท่านพิศพ่างเพียง	มารดา
ทรัพย์ท่านคืออิฐผา	กระเบื้อง
รักสัตว์อื่นอาตมา	เทียมเท่า กันแฮ
ตรองคั่งนี้จักเปลื้อง	ปลดพ้นสงสาร”

(จาก “โคลงโลกนิติ”)

โคลงบทนี้แปลได้ความว่า “ภรรยาของผู้อื่น ให้มอง (พิศ) เสมือนหนึ่ง (พ่างเพียง) มารดาของตน ทรัพย์สินของผู้อื่น ให้มองเสมือนหนึ่ง หิน อิฐและกระเบื้อง รักเพื่อนมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายให้เสมือนกับที่รักตนเอง (อาตมา) หากคิดได้ดังนี้ ก็จะหลุดพ้นจากวัฏสงสาร (สงสาร)”

ซึ่งตีความได้ว่า “การไม่คิดชั่วช้าลามกต่อภรรยาผู้อื่น (มองเหมือนแม่) การไม่ยินดีต่อทรัพย์ของผู้อื่น (มองเป็นของไร้ค่า) และการไม่เบียดเบียนสัตว์อื่น (รักเท่ารักตัวเอง) คือวิธีหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด”และขยายความได้ว่า “การรักษาศีลโดยเฉพาะสามข้อแรกให้บริสุทธิ์ คือ ไม่ฆ่าหรือเบียดเบียนสัตว์ ไม่ลักทรัพย์หรือฉ้อโกง ไม่ประพฤตผิดในกามจะเป็นพื้นฐานที่ทำให้บุคคลบรรลุดังพระนิพพานในที่สุด”

ลักษณะของข้อเขียนที่ต้องใช้การอ่านแบบตีความ

๑. เป็นข้อเขียนที่ใช้คำที่มีความหมายโดยนัย หรือความหมายแฝง ซึ่งหมายถึงความหมายในเชิงเปรียบเทียบ หรือความหมายที่ชักนำความคิดให้เกี่ยวโยงไปถึงสิ่งอื่น
 ๒. เป็นข้อเขียนที่มีการเปรียบเทียบ หรือใช้โวหารเชิงเปรียบเทียบ
 ๓. เป็นข้อเขียนที่ใช้สัญลักษณ์ หมายถึงข้อเขียนที่ผู้เขียนกล่าวถึงสิ่งหนึ่ง แทนอีกสิ่งหนึ่ง
-

ความรู้เกี่ยวกับการอ่านตีความ

๑. เสียง (คำ) และความหมาย เสียงของคำที่แตกต่างกัน ย่อมสื่อความหมายที่แตกต่างกัน ผู้อ่านต้องวิเคราะห์ว่าเสียงของคำที่ผู้เขียนใช้นั้น สัมพันธ์กับความหมายอย่างไร
๒. ภาพพจน์ ผู้อ่านต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องภาพพจน์ ซึ่งจะช่วยให้การอ่านตีความมีความกว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่น ภาพพจน์ อุปมา อุปลักษณ์ นามนัย อธิพจน์ บุคลาธิษฐาน เป็นต้น
๓. สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ในทางวรรณกรรม หมายถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมักจะเป็นรูปธรรม ที่เป็นเครื่องแทนนามธรรม เช่น ดอกไม้แทนหญิงงาม พระเพลิงแทนความร้อนแรง ฯลฯ แบ่งเป็นสัญลักษณ์ตามแบบแผน และสัญลักษณ์ส่วนตัว
๔. พื้นหลังของเหตุการณ์ คือ ความเป็นไปในสมัยที่งานเขียนเรื่องนั้นได้แต่งขึ้น รวมถึงลัทธิความเชื่อ สถาปณุมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และความเป็นอยู่ของยุคสมัยนั้น ๆ

ความรู้เกี่ยวกับการอ่านตีความ (ต่อ)

-
๕. ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านตีความ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับ ประวัติผู้แต่ง ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา ปรัชญา ศาสนา
 ๖. องค์ประกอบที่ทำให้การอ่านตีความแตกต่างกัน ได้แก่ ความสนใจ ประสบการณ์ จินตนาการ เจตคติ ระดับสติปัญญา ความรู้และวัย
 ๗. เกณฑ์การพิจารณาการอ่านตีความ การตีความงานเขียน ความพิศมัย ไม่ใช่เรื่องสำคัญ อยู่ที่มีความลึกซึ้งกว้างขวางและมีความ สมเหตุสมผล
-

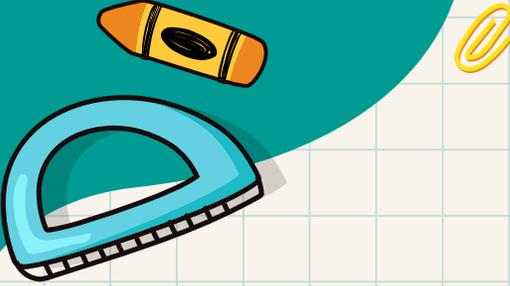
กลวิธีการอ่านตีความ (กระบวนการอ่านตีความ)

การวิเคราะห์เพื่อการตีความ หมายถึง การพิจารณารูปแบบเนื้อหา กลวิธีการแต่ง และการใช้ภาษาของงานเขียน พิจารณารายละเอียดของงานเขียน จะต้องพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ คือ

๑. พิจารณาว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใดเป็นข้อคิดเห็น ตลอดจนความรู้สึกและอารมณ์ของผู้เขียน ซึ่งอาจแสดงออกโดยตรง หรือแสดงออกโดยผ่านพฤติกรรมของตัวละคร
๒. วิเคราะห์และรวบรวมปฏิกิริยาของผู้อ่านที่มีต่องานเขียน เป็นการที่ผู้อ่านวิเคราะห์ตัวเอง
๓. การพิจารณาความคิดแทรก หมายถึง การพิจารณาข้อความรู้ความคิดที่ผู้เขียนมีไว้ในใจ แต่ไม่ได้เขียนไว้ในงานเขียนนั้นตรง ๆ

การตีความงานเขียน นำข้อมูลต่าง ๆ ประมวลเข้าด้วยกัน เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจแล้วตีความงานเขียน ว่าผู้เขียนส่งสารอะไรมาให้แก่ผู้อ่าน การแสดงความคิดเสริม เป็นการที่ผู้อ่านแสดงความคิดของผู้อ่านเอง โดยที่กระบวนการอ่านตีความนั้นมีส่วนช่วยให้อ่านคิดเป็นความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้นใหม่

ขั้นตอนของการอ่านตีความ

-
๑. สํารวจงานเขียนนั้นด้วยการอ่านอย่างคร่าว ๆ ว่างานเขียนนั้นเกี่ยวกับเรื่องใด เป็นร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง หรืองานเขียนประเภทใด เช่น เป็นคำประพันธ์ นวนิยาย เรื่องสั้น บทความ กวีนิพนธ์ หรือเป็นงานเขียนสั้น ๆ แสดงคติสอนใจ
 ๒. อ่านอีกครั้งอย่างละเอียดเพื่อพิจารณาเนื้อหาว่ามีใจความสำคัญกล่าวถึงเรื่องใด มีข้อความ ส่วนใดกล่าวถึงข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นการแสดงทรรศนะของผู้เขียน ส่วนใดเป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึก
 ๓. วิเคราะห์ถ้อยคำ อาจมีบางคำที่มีความหมายเฉพาะ เช่น เป็นสัญลักษณ์ หรือมีถ้อยคำ ที่เป็นการกล่าวเชิงเปรียบเทียบ ด้วยการใช้อาพพจน์ หรือเป็นสำนวนโวหาร เป็นคำที่มีความหมายหลายนัย ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านใช้ความหมายจากถ้อยคำในบริบทนั้น มาพิจารณาประกอบเพื่อให้เข้าใจความหมาย ได้มากชัดเจนยิ่งขึ้น
-

ขั้นตอนของการอ่านตีความ (ต่อ)

๔. พิจารณารสของคำเพื่อประมวลหาน้ำเสียงของผู้เขียน อาจเป็นน้ำเสียงเชิงสั่งสอน น้ำเสียงแสดงการประชดประชัน น้ำเสียงแสดงความภูมิใจ ยินดี หรือเศร้าสลด เป็นต้น น้ำเสียงเหล่านี้จะสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของผู้เขียนที่ต้องการสื่อสารมาให้อ่านพิจารณาใคร่ครวญหรือคิดคล้อยตาม

๕. สรุปสารที่ได้จากการตีความข้อเขียนนั้น ๆ การอ่านตีความ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจจุดประสงค์ สาร และน้ำเสียงที่อยู่ในงานประพันธ์นั้น เพื่อที่จะได้เข้าใจความคิดเห็น ประสบการณ์ จินตนาการ ฯลฯ ของผู้เขียนที่ส่งผ่านงานประพันธ์นั้น การอ่านตีความควรตีความทั้ง ๒ ด้านควบคู่กันไป คือ

ตีความด้านเนื้อหา และ **ตีความด้านน้ำเสียง** จึงจะทำให้เข้าใจสารนั้นได้อย่างถ่องแท้ เช่น

“ดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ” ตีความตามเนื้อหา: น้ำพริกที่เราโหลกได้นั้นมีปริมาณน้อยมากเมื่อเทียบกับปริมาณของน้ำใน แม่น้ำ ฉะนั้นถ้าหากนำน้ำพริกที่เราโหลกนั้นไปเทลงในแม่น้ำก็ย่อมจะเป็น การสูญเปล่า เพราะจะไม่ส่งผลอันใดกับแม่น้ำนั้นเลย

ตีความด้านน้ำเสียง: เตือนให้รู้จักประมาณตนว่าจะทำอะไรก็ควรดูให้เหมาะสมว่าผลที่จะได้รับ นั้นคุ้มค่าหรือไม่

ข้อสังเกตการอ่านตีความ

๑. การตีความข้อเขียนขึ้นเดียวกับของผู้อ่านหลายคนอาจได้ผลไม่เหมือนกัน
๒. ผลของการตีความข้อเขียนขึ้นใดๆ ไม่ว่าข้อเขียนขึ้นนั้นจะกล่าวถึงเรื่องอะไรก็ตามผลที่ได้จะต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์เสมอ
๓. การตีความทุกครั้ง ผู้อ่านควรตีความด้วยความบริสุทธิ์ใจ จริงใจ เป็นไปตามหลักวิชา ไม่ตีความไปในทางที่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้เขียนหรือผู้ใดผู้หนึ่ง
๔. การตีความข้อเขียนที่มุ่งเสนอข้อเท็จจริงหรือมุ่งให้ความรู้ตามหลักวิชา เราคงตีความได้เฉพาะด้านเนื้อหาเท่านั้น

ข้อปฏิบัติในการอ่านตีความ

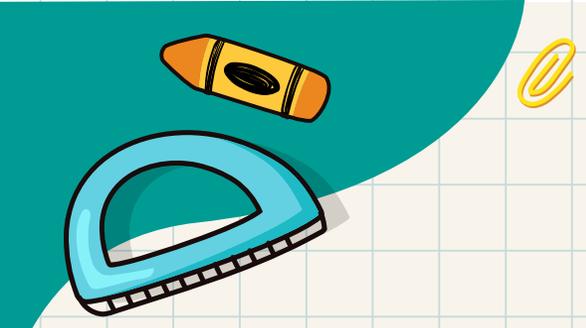
@

๑. อ่านเรื่องให้ละเอียดแล้วพยายามจับประเด็นสำคัญของข้อเขียนให้ได้
๒. ขณะอ่านพยายามคิดหาเหตุผลและใคร่ครวญอย่างรอบคอบแล้วนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่าข้อความนั้นๆ มีความหมายถึงสิ่งใด
๓. พยายามทำความเข้าใจกับถ้อยคำบางคำที่เห็นว่ามีมีความสำคัญรวมทั้งคำแวดล้อม (คำห้อมล้อม) หรือบริบท เพื่อกำหนดความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
๔. การเรียบเรียงถ้อยคำที่ได้มาจากการตีความจะต้องมีความหมายชัดเจน
๕. พึงระลึกว่าการตีความไม่ใช่การถอดคำประพันธ์ซึ่งต้องเก็บความหมายของบทประพันธ์นั้นๆ มาเรียบเรียงเป็นร้อยแก้วให้ครบทั้งคำและข้อความ การตีความนั้นเป็นการจับเอาแต่ใจความสำคัญ การตีความจะต้องใช้ความรู้ความคิดอันมีเหตุมีผลเป็นประการสำคัญ

@

@

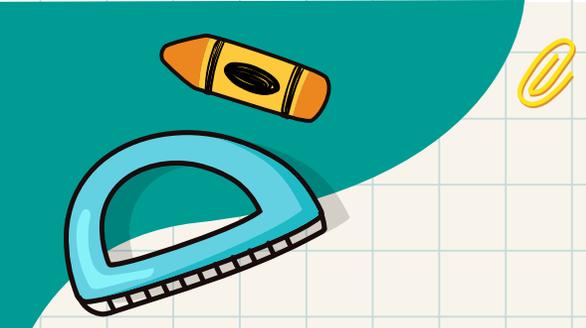

แนวทางการตีความและประเมินคุณค่า

-
๑. การอ่านงานเขียนควรอ่านข้อความทั้งหมดก่อน เพื่อทำความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องที่อ่าน
 ๒. ไตร่ตรองและพิจารณาว่าผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเกิดปฏิกิริยาในเรื่องใดบ้างและผู้เขียนต้องการ แสดงข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือแสดงอารมณ์ ความรู้สึกใดที่เด่นที่สุด
 ๓. สรุปรวบยอดใจความสำคัญของสารว่าคืออะไร จากนั้นเข้าสู่การตีความโดยเริ่มจากการตีความ โดยเริ่มจาก การตีความ คำศัพท์ สำนวน ประโยคจากเรื่องที่อ่านว่ามีความหมายโดยตรง ความหมาย โดยนัย อะไรบ้าง และตีความแนวคิดหลักที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ
 ๔. เมื่อตีความเรื่องที่อ่านได้แล้วจากนั้นเข้าสู่การประเมิน คุณค่างานเขียนด้วยการอธิบายลักษณะดี ลักษณะที่บกพร่องของงานเขียนในแง่มุมต่างๆ อาทิ ด้านเนื้อเรื่อง ด้านความคิดเห็น ด้านทำนองแต่ง

เราตีความและประเมินคุณค่าเพื่ออะไร

-
๑. ช่วยให้เข้าใจ เนื้อหาสาระของเรื่องที่เราอ่านได้หลายแง่มุม
 ๒. ช่วยให้เห็นคุณค่าของวรรณกรรมอันมีผลเกี่ยวโยงในการดำเนินชีวิต
 ๓. ช่วยให้ฝึกกระบวนการคิด ไตร่ตรอง มีความละเอียด มีวิจารณญาณในการอ่านมากยิ่งขึ้น
-
-

อ้างอิง

- 1) <https://sites.google.com/site/phasathiykhrupik/wicha-wrrnkrrm-paccuban/karxantikhwam>
- 2) <https://sites.google.com/site/thailandslanguage/kar-tikhwam>
- 3) http://phuket.nfe.go.th/kathucic/index.php?mod=download_file&path=web/download&id=99

สมาชิกในกลุ่ม

นางสาวมนฤดี แสนภักดี 044

นางสาวพัชราภรณ์ อินทร์สมบัติ 045

นายวีระพงษ์ จารุไชย 046

นางสาวชญานุช งามวงศ์วิวัฒน์ 047

นายภากร ประเสริฐอังกูร 063

นางสาวสุกัญญา บัวภา 072

THANK YOU

